

FICTIEVE CASUS: De Watervloot III van Waternet

Bert Jansen werkt op de innovatie afdeling van Waternet. Samen met zijn collega's heeft Bert speciaal voor Amstel, Gooi en Vecht een boot ontworpen die zelfstandig door Amsterdam kan varen, verschillende metingen kan verrichten en zijn vaarroute op video vastlegt. In het team van Bert zitten collega's met verschillende technische achtergronden en iedereen is door het dulle heen. De testritjes zijn geslaagd, de techniek WERKT en het bootje is uitgerust met een toffe 360°/4K camera die o.a. kades, gebouwen en waterkeringen tot in het diepste detail op de gevoelige plaat vast kan leggen. Inmiddels varen er meerdere bootjes door het beheersgebied van Amstel, Gooi en Vecht.

Eén van de bootjes, De Watervloot III, heeft op 10 oktober in de Jordaan allerlei metingen in het water verricht en is op weg naar de thuishaven aan de Amstel ter hoogte van de Spaklerweg. Vlak voor zonsondergang komt De Watervloot III langs de Oudezijds Voorburgwal en rond een 19.30 uur checkt het bootje automatisch in en meldt dat het veilig terug is in de haven. Alle gegevens zijn gedurende het varen automatisch geüpload en er is bij terugkomst een back-up gemaakt.

Diezelfde avond is er op de Wallen een voorval geweest. Het schijnt dat een pooier in de openbare ruimte meerdere dames van lichte zeden heeft mishandeld. Mogelijk gaat het om vrouwen die het slachtoffer zijn van Human Trafficking. Een agent die net te laat ter plekke is, heeft wel net zo'n bootje van Waternet uit de richting van de ongeregelde horeca zien komen. De agent meldt dit detail aan de hoofdofficier die op dat moment met de driehoek in overleg is.

Behalve ten aanzien van het vervelende voorval aan de Oudezijds Voorburgwal, maakt de burgemeester van Amsterdam, mevr. Halsema, zich ernstige zorgen over de plotselinge uitbraak van het coronavirus onder de inwoners van de Jordaan. Zij heeft eerder van corona minister De Jonge vernomen dat de waterschappen met hun bootjes ook data over coronadeeltjes in het water verzamelen. Met behulp van de gegevens die het RIVM tot zijn beschikking heeft, zou wel eens tot op huishoudenniveau bepaald kunnen worden wie corona heeft en wie niet.

Mevrouw Halsema is helemaal in haar nopjes met de ontwikkeling die Waternet doormaakt op het gebied van de digitale transformatie. Slimme jongens en meiden hebben ze daar in dienst! Halsema laat er dan ook geen gras over groeien. Ze pakt de telefoon en belt met de dijkgraaf van Amstel, Gooi en Vecht. "Zeg Gerhard, kun jij er voor zorgen dat ik de video en de gegevens van dat ene bootje kan ontvangen dat op 10 oktober in de Jordaan en op de Wallen is geweest?"

Beleefd antwoordt Gerhard dat hij zal kijken wat hij kan doen, maar gelukkig voelt hij ook gelijk nattigheid. Tijdens het digitaliseringsberaad had hij laatst deelgenomen aan een break-out sessie over het delen van data. Daar konden zomaar eens grote risico's aan verbonden zijn. Hij besluit daarom om de juridische afdeling van Waternet de volgende vragen te stellen:

1. Hebben we bij het innovatieproces alle aspecten die bij deze innovatie komen kijken voldoende belicht? Zo nee, welke expertise is onderbelicht gebleven en hoe zou je die expertise de volgende keer bij een innovatief project kunnen betrekken.
2. Wat voor soort informatie zou het bootje verzameld kunnen hebben?
3. Het gaat hier om belangrijke maatschappelijke issues waarvan het goed zou zijn als Waternet bij kan dragen aan een oplossing. We moeten daarom zoveel mogelijk data delen! Hoe zorg je er als jurist voor dat de burgemeester van Amsterdam zoveel mogelijk gegevens tot haar beschikking krijgt?
